

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar - september 2002

Nú liggja fyrir tölur um greiðsluafkomu ríkissjóðs fyrstu níu mánuði ársins. Uppgjörð hér á eftir sýnir sjóðhreyfingar og er sambærilegt við almenn sjóðstreymisýfirlit. Tölurnar eru því ekki samanburðarhæfar við ríkisreikning eða fjárlög ársins sem eru sett fram á rekstrargrunni.

Handbært fé frá rekstri var neikvætt um 19,6 milljarða króna samanborið við 6,9 milljarða neikvæða stöðu á sama tíma í fyrra. Þessi breyting var að mestu séð fyrir í áætlun ársins og var handbært fé aðeins 2,6 milljörðum króna lægra en gert var ráð fyrir, sem alfarið má rekja til minni tekna af sölu eigna en áætlað var. Að því frátöldu hefði staðan verið um milljarði betri en áætlað var. Fjármunahreyfingar voru jákvæðar um 6,7 milljarða króna í stað 1,8 milljarða neikvæðrar stöðu í fyrra. Þar munar mestu um sölu hlutabréfa í Landsbanka Íslands í júní sl., en innstreymi vegna hlutafjár sölu nam um 5 milljörðum króna. Auk þess hækka innheimtar afborganir um 3 milljarða frá sama tíma í fyrra.

Heildartekjur ríkissjóðs námu 168 milljörðum króna og hækka um 9,8 milljarða frá fyrra ári, eða um rúmlega 6%. Skatttekjur ríkissjóðs hækka mun minna, eða um 3,9%. Þessi munur skýrist alfarið af auknum tekjum af sölu eigna. Þar sem almennar verðbreytingar námu um 6% á þessu tímabili svarar þetta til 2% samdráttar að raungildi frá fyrra ári. Skattar á tekjur og hagnað fyrirtækja og einstaklinga skiluðu 3% meiri tekjum en í fyrra á meðan tryggingargjald skilaði 9½% meiri tekjum, sem fyrst og fremst endurspeglar almennar launahækkanir. Þannig hækkaði launavísitalan á þessu tímabili um rúmlega 7½%. Innheimta veltuskatta jókst um 4% frá fyrra ári sem jafngildir 2% samdrætti að raungildi. Tekjur af virðisaukaskatti jukust þó meira, eða um rúmlega 6%. Þetta er í fyrsta sinn sem tekjur af virðisaukaskatti hækka að raungildi frá því í ársbyrjun 2001.

Greidd gjöld nema 184,3 milljörðum króna og hækka um 19,2 milljarða frá fyrra ári, eða um 11,6%. Miðað við fjárheimildir ársins eru gjöldin hins vegar 4,7 milljörðum umfram það sem ætlað var, eða 2,6%. Útgjöld til félagsmála (þ.m.t. almannatryggingar, fræðslu- og heilbrigðismál) eru 112,6 milljarðar, en þau vege 61% af heildarútgjöldum ríkissjóðs. Þar munar mestu um útgjöld til heilbrigðismála, sem nema 46,3 milljörðum króna og hækka um 6,4 milljarða króna frá fyrra ári. Þá nema greiðslur til almannatrygginga um 35,9 milljörðum og hækka um 3,6 milljarða króna. Greiðslur til atvinnumála eru 27,3 milljarðar og hækka um 1 milljarð frá fyrra ári. Vaxtagreiðslur hækka um 1,1 milljarð króna, eða sem nemur um 7% milli ára.

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-september (Í milljónum króna)

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Innheimtar tekjur.....	115.787	135.143	148.440	158.216	168.001
- Sala eigna.....	-648	-389	-38	3	-3.252
Greidd gjöld.....	118.055	127.006	143.572	165.121	184.347
Handbært fé frá rekstri.....	-2.915	7.751	4.830	-6.906	-19.598
Fjármunahreyfingar.....	2.519	1.016	748	-1.823	6.750
Hreinn lánsfjárfnuður.....	-396	8.767	5.577	-8.731	-12.850
Afborganir lána.....	-21.118	-18.846	-28.766	-22.214	-22.697
Innanlands.....	-11.306	-9.138	-15.232	-7.410	-10.597
Erlendis.....	-9.812	-9.708	-13.534	-14.804	-12.100
Greiðslur til LSR og LH.....	0	-1.584	-4.500	-10.625	-6.750
Lánsfjárfnuður. brúttó.....	-21.513	-11.663	-27.686	-41.571	-42.297
Lántökur.....	19.670	8.122	21.441	36.668	50.237
Innanlands.....	20.862	-1.234	2.965	11.841	14.626
Erlendis.....	-1.192	9.356	18.476	24.827	35.611
Greiðsluafkoma ríkissjóðs.....	-1.844	-3.540	-6.247	-4.900	7.940

Lántökur ríkissjóðs námu 50,2 milljörðum króna á fyrstu níu mánuðum ársins. Þar af nema erlend langtímalán 34,4 milljörðum króna en þau voru tekin til endurfjármögnunar erlendra lána og til þess að mæta tímabundinni greiðslufjárbörf ríkissjóðs innan ársins. Lántökur innanlands námu 14,6 milljörðum króna. Á móti lántökum vega afborganir að fjárhæð 22,7 milljarðar króna. Þá voru 6,8 milljarðar greiddir til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í því skyni að lækka framtíðarskuldbindingar ríkissjóðs. Greiðsluafkoma ríkissjóðs er nú jákvæð um 7,9 milljarða króna, samanborið við 4,9 milljarða neikvæða stöðu á sama tíma í fyrra.

Tekjur ríkissjóðs janúar-september (Í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári. %						
	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Skatttekjur í heild.....	137.789	146.773	152.471	17,2	10,4	6,5	3,9
Skattar á tekjur og hagnað.....	39.287	47.621	49.036	20,4	17,9	21,2	3,0
Tekjuskattur einstaklinga.....	29.836	34.896	38.239	17,7	14,1	17,0	9,6
Tekjuskattur lögaðila.....	5.347	7.295	4.428	38,7	17,7	36,4	-39,3
Skattur á fjármagnstekjur.....	4.104	5.430	6.369	20,3	56,9	32,3	17,3
Tryggingagjöld.....	14.011	15.508	16.961	8,6	8,5	10,7	9,4
Eignarskattar.....	6.825	7.499	7.337	5,9	17,0	9,9	-2,2
Skattar á vöru og þjónustu.....	77.305	75.717	78.801	18,5	6,8	-2,1	4,1
Virðisaukaskattur.....	48.533	48.105	51.123	20,8	9,8	-0,9	6,3
Aðrir óbeinir skattar.....	28.773	27.612	27.673	15,0	2,0	-4,0	0,2
Þar af:							
Vörugjöld af ökutækjum.....	4.068	2.347	2.177	29,5	-11,2	-42,3	-7,2
Vörugjöld af bensíni.....	5.876	5.671	5.591	5,9	6,0	-3,5	-1,4
Þungaskattur.....	3.491	3.771	3.653	17,4	16,3	8,0	-3,1
Áfengisgjald og hagn. ÁTVR.....	6.430	6.309	6.375	8,0	3,8	-1,9	1,0
Annað.....	8.908	9.514	9.877	19,0	0,3	6,8	3,8
Aðrir skattar.....	361	428	328	46,3	16,1	18,6	-23,4
Aðrar tekjur.....	10.652	11.446	15.537	10,5	3,1	7,5	35,7
Tekjur alls.....	148.440	158.216	168.001	16,7	9,8	6,6	6,2

Gjöld ríkissjóðs janúar-september (Í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári. %						
	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Almenn mál.....	15.936	16.603	20.057	13,0	13,7	4,2	20,8
Almenn opinber mál.....	8.912	9.477	11.355	15,6	12,4	6,3	19,8
Löggæsla og öryggismál.....	7.026	7.130	8.702	9,8	15,4	1,5	22,0
Félagsmál.....	86.548	99.209	112.582	8,3	9,1	14,6	13,5
Þar af: Fræðslu- og menningarmál.....	18.561	21.194	23.830	10,2	9,8	14,2	12,4
Heilbrigðismál.....	36.353	39.926	46.290	11,7	12,4	9,8	15,9
Almannatryggingamál.....	26.576	32.327	35.916	2,9	3,5	21,6	11,1
Atvinnumál.....	22.120	26.277	27.267	8,8	6,0	18,8	3,8
Þar af: Landbúnaðarmál.....	6.530	8.062	8.210	6,4	1,4	23,5	1,8
Samgöngumál.....	9.948	11.729	12.315	9,7	8,0	17,9	5,0
Vaxtagreiðslur.....	13.872	15.294	16.403	-14,0	54,3	10,3	7,3
Aðrar greiðslur.....	5.091	7.737	8.035	37,1	33,8	52,0	3,9
Greiðslur alls.....	143.573	165.121	184.347	7,6	13,0	15,0	11,6